
T. C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi
Tezsiz Yüksek Lisans Programı
(Okul Yönetici ve Denetmenleri)
TESSİZ YÜKSEK LİSANS TEZİ

HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNİN KARŞILAŞTIĞI
SORUNLAR

Mehmet SELÇUK

DENİZLİ
AĞUSTOS/2017

ÖNSÖZ

Temel hedefi yaş, cinsiyet, eğitim durumu ne olursa olsun tüm bireylerin öğrenimlerinin hayat boyu devam etmesini sağlamak olan, Halk Eğitimi Merkezleri (HEM) 1963 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak kurulmuştur. Zaman içinde Türkiye'nin tüm İl ve İlçelerinde örgütlenerek, Milli Eğitimin temel hedefleri doğrultusunda çalışmalar yapmaya devam etmektedirler.

Küreselleşmeye bağlı olarak toplumların ve teknolojinin hızlı değişimi, çağımızda eğitimi, hiç olmadığı kadar önemli hale getirmiştir. Toplumların ve bireylerin yaşam kalitesinin artırılmasının yolu, eğitimin sürekliliği ile mümkündür. Bu görevi yerine getirmekle yükümlü olan Halk Eğitimi Merkezlerinin değişen ihtiyaçlar karşısında varlıklarını devam ettirebilmesi için, yeniden yapılandırma ve yenileme zorunluluğunu beraberinde getirmektedir.

Bu çalışmada, Denizli il genelindeki Halk Eğitimi Merkezlerinde çalışan Müdür ve Müdür Yardımcılarının kursların açılabilmesi için gerek fiziki mekân gereken kurs temrin malzemelerin eksikliğini ifade etmeleri Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüklerinin yeniden yapılandırılması ihtiyacına yönelik çarpıcı bir bulgudur. Gözlemlerime dayanarak da söyleyebilirim ki kurslar bireylerin öğrendikleri kadar rahatladıkları, bir anlamda rehabilite oldukları yerlerdir. Dolayısıyla, Halk Eğitimi Merkezi Müdürlükleri, çalışmalarını devam ettirebilmeleri ve varlıklarını sürdürebilmeleri için en az örgün eğitim kurumları kadar daha stratejik bir alan olarak görülmelidir.

Araştırmada, Halk Eğitimi Merkezlerinde görevli yönetici, öğretmen, usta öğretici ve kursiyerlerin kuruma ilişkin olumlu yöndeki imajları, bu kurumların toplumun büyük bir kesiminin kendini geliştirme ihtiyacını karşılamada önemli bir rol üstlendiğini göstermektedir. Kurumların daha etkin ve saygın hale gelmesi için öncelikle fiziki kapasitesinin, eğitim niteliğinin, personel kalitesinin ve tanıtım çalışmalarının güçlendirilmesi yönünde çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Halk Eğitimi Merkezi

ABSTRACT

The Adult Education Centers (HEM) was established in 1963 under the Ministry of National Education, which aims to ensure the continuity of education for all individuals, regardless of age, gender or educational background. Over time, they are organized in all provinces and districts of Turkey and continue to work towards the main objectives of National Education.

The rapid change of society and technology due to globalization has made education at our age as important as ever. The way to increase the quality of life of societies and individuals is possible with the continuity of education. The necessity of restructuring and renewing the public education centers, which are obliged to fulfill this task, is required to continue their existence in the face of changing needs.

In this study, it is a striking finding about the need of restructuring of the Directorates of Adult Education Centers in order to be able to open courses for the managers and managers who work in Public Education Centers in the province of Denizli and to express the lack of physical training materials. On the basis of observations, I can say that courses are places where people are as relaxed as they learn, in a sense rehabilitated. Therefore, the Public Education Center Directorates should be seen as a more strategic area than the formal education institutions, so that they can continue their work and sustain their assets.

In the study, the director, the teacher, the master instructor and the trainees in the Adult Education Centers show that the positive images of the institution play an important role in meeting the self-development needs of a large part of the society. In order for institutions to become more effective and respected, there is a need to work primarily to strengthen physical capacity, educational quality, staff quality and publicity.

Keywords: Adult Education Center

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Abstract	3
İçindekiler	4 - 5

BÖLÜM 1

GİRİŞ.....	6
1.1. Problem Durumu.....	7-8
1.2. Araştırmanın Amacı.....	8
1.3. Araştırmanın Önemi.....	8-9
1.4. Varsayımlar.....	9
1.5. Sınırlılıklar.....	9
1.6. Tanımlar.....	9

BÖLÜM 2

HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİ	10-11
2.1. Halk Eğitim Kavramı ve Tanımı.....	10-11
2.2. Halk Eğitiminin Amaçları.....	11-13
2.3. Halk Eğitiminin İlkeleri.....	13-14
2.4. Halk Eğitiminin Kapsamı.....	14-15
2.5. Halk Eğitiminin Ülkeye Katkısı.....	15-16
2.6. İlgili Araştırmalar.....	15-16

BÖLÜM 3

3.1. Araştırmanın Modeli.....	18
3.2. Evren ve Örneklem.....	18
3.3. Verilerin Toplaması.....	18
3.4. Verilerin Analizi.....	18

BÖLÜM 4

4.1. Bulgular ve Yorum.....	20
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Okuma-yazma bilmeyen vatandaşlar için düzenlenen kurslarda yaşanan Sorunlar).....	20-22
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Kursların açılmasında yaşanan bütçe ile ilgili sorunlar).....	22-24
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Kursların açılmasında yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin sorunlar).....	24-25
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Kursların açılmasında yaşanan personel yetersizliğine ilişkin sorunlar).....	25-26
4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Kursların açılmasında yaşanan modül programları içeriğinin yetersizliğine ilişkin sorunlar).....	27-28

BÖLÜM 5

5.1. Sonuç.....	29
5.2. Tespit Edilen Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri.....	29-30
5.3. Araştırmacılara Öneriler.....	30
6. Kaynakça.....	31-33

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Halk eğitimi, “yetişkin eğitimi”, “yaygın eğitim”, “toplum eğitimi” gibi adlarla da gerçekleştirilen, yetişkinlere ve okul dışındakilere yönelmiş düzenli ve örgütlü bir eğitim çabası olarak ifade edilmektedir (Geray, 2002). Yaygın eğitim kavramı çoğunlukla “halk eğitimi”, “yetişkin eğitimi”, “toplum eğitimi”, “yaşam boyu eğitim” kavramları ile birlikte kullanılır. Ülkemizde en çok “yaygın/halk/yetişkin” eğitimi terimlerinin kullanıldığı görülmektedir (Geray, 2002).

Güler (2004)’e göre yetişkin eğitimi kavramı çoğunlukla, sürekli eğitim, yaşam boyu eğitim, yaşam boyu öğrenme, dönüşlü eğitim, yaygın eğitim ve halk eğitimi gibi terimlerle birlikte ifade edilmekte ve çoğu zaman bu terimler birbiriyle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Ancak kimi terimler anlam bakımından birbirine yakın olmakla birlikte içerikte bazı farklılıkları bulunmaktadır. Öte yandan bazı terimler ise aynı kavramı yansıtmakla beraber eğitim ya da öğrenme gibi farklı sözcüklerle ifade edilmektedir (Celep, 2003).

Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları yönetmeliğinin 4. Maddesindeki tanıma göre halk eğitimi;

“Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden çıkmış bireylere gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak için örgün eğitimin yanında veya dışında onların; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte, çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim-öğretim-üretim rehberlik ve uygulama faaliyetlerinin tümüdür” (MEB, 2006).

Ada (2002)’ya göre yetişkin eğitimi; halk eğitimi, örgün eğitimin dışında yapılan, planlı, sistemli, programlı fakat hiyerarşik olmayan, genellikle de kurumlaşmayan bir eğitim türü olarak tanımlanmaktadır.

Çağımızda bilim ve teknoloji alanındaki hızlı gelişmeler, toplumun ekonomik, kültürel, siyasal ve toplumsal yapısında değişmelere neden olmaktadır. Bireylerin bu değişmelere uyum sağlaması, değişimin gerektirdiği bilgi, beceri ve değerleri kazanmasını zorunlu kılmaktadır. Türk eğitim sisteminin, sanayi ve hizmetler sektörünün ihtiyaç duyduğu yüksek nitelikli insan gücünü yetiştirerek uluslararası rekabet gücünü artırma, ekonomik kalkınmayı destekleme ve hızlandırma görevini daha etkin ve verimli bir şekilde yerine

getirmesi beklenmektedir. Bunun yanı sıra insanların bireysel gelişimlerine ilişkin beklentilerini de karşılamak durumundadır. Günümüzde yaşanan gelişmeler eğitimi olağanüstü önemli ve değerli duruma getirmekte ve yeni görevler yüklemektedir. (Özoğul, 2003).

Eğitim alanında yapılacak yeni çalışmalar özellikle mesleki, sosyal ve teknik eğitim alanında hayati önem taşımaktadır (Özoğul, 2003). Türk Milli Eğitim Sistemi 1973 yılında kabul edilen, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki alt alana ayrılmıştır.

Bireyin örgün eğitim sonrasındaki yaşantısında ve örgün eğitimden yararlanamayan bireylerin bu değişikliklerin gerektirdiği bilgi ve beceriyi edinebilmesi, örgün eğitim sonrası eğitimle olanaklıdır.

Bu nedenle halk eğitiminin eğitim sistemi içerisindeki önemi artmıştır.

Halk eğitimi etkinlikleri başlangıçta gönüllü kuruluşlar aracılığı ile yürütülürken, günümüzde devlet desteği ön plana çıkmıştır. Bu desteğin yeterli olmamasına karşın, halk eğitimi artık toplumun büyük bölümüne hizmet vermektedir.

Bu çalışmada Türkiye’de halk eğitiminin, halk eğitiminde karşılaşılan sorunlar araştırılmış ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri belirtilmiştir.

Araştırmada, bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt problemler incelenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın uygulayıcılara ve alan yazına katkıda bulunacağı düşünülerek böyle bir çalışmaya gerek duyulmuştur.

1.1. Problem

Denizli İlindeki Halk Eğitimi Merkezlerinin karşılaştığı sorunlara ilişkin Halk Eğitimi Merkezi müdürlerinin görüşleri ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri nelerdir?

Araştırmanın alt problemleri şunlardır;

- 1- HEM Müdürlerinin "okuma-yazma bilmeyen vatandaşlar" için düzenlenen kurslarda yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
- 2- HEM Müdürlerinin "okuma-yazma bilmeyen vatandaşlar için düzenlenen kurslarda" yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerileri nelerdir?
- 3- HEM Müdürlerinin ‘‘genel olarak kursların açılmasında’’ yaşanan bütçe ile ilgili sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
- 4- HEM Müdürlerinin ‘‘genel olarak kursların açılmasında’’ yaşanan bütçe ile ilgili sorunlara ilişkin çözüm önerileri nelerdir?

- 5- HEM Müdürlerinin ‘‘genel olarak kursların açılmasında’’ yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 6- HEM Müdürlerinin ‘‘genel olarak kursların açılmasında’’ yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin çözüm önerileri nelerdir?
- 7- HEM Müdürlerinin ‘‘genel olarak kursların açılmasında’’ yaşanan personel yetersizliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 8- HEM Müdürlerinin ‘‘genel olarak kursların açılmasında’’ yaşanan personel yetersizliğine ilişkin çözüm önerileri nelerdir?
- 9- HEM Müdürlerinin ‘‘genel olarak kursların açılmasında’’ yaşanan modül programları içeriğinin yetersizliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 10- HEM Müdürlerinin ‘‘genel olarak kursların açılmasında’’ yaşanan modül programları içeriğinin yetersizliğine ilişkin çözüm önerileri nelerdir?

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı, Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin kursların açılmasında yaşadıkları problemleri öğrenmek ve problemlerin çözümü için katkı sağlamaktır.

1.3. Önem

Araştırmalar, günümüz Halk Eğitimi Merkezi Müdürlerinin kurumlarını öğrenen bir örgüt toplumun meydana gelmesinde önemli bir merkez olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Kurum Müdürlerinin; örgün eğitim sistemi dışındaki tüm bireylerin öğrenebileceğine inanması, onların başarıları için gelişim programları hazırlaması, uzman ve usta öğreticiler için ek eğitim programları hazırlaması, akademik standartları tespit etmesi, uygulama ve sonuçlarını görmesi gerekir. Bir hayat boyu öğrenme kurumu olan Halk Eğitimi Merkezi Müdürleri; bunun gereği olarak sisteme odaklanmalı, bireylerin nasıl öğrendiğini ve öğretimin nasıl yapılması gerektiğini bilmeli, öğrenmeyi sürdürme konusunda kurumda bulunan herkese örnek olmalı, kurumun sorunlarını çözebilmeli, bütün dikkatini kurumun her gün daha iyi olmasına odaklamalı ve öğrenen bir toplum oluşturmalıdır.

Alan yazında yöneticilerin uygulamaları, karşılaştıkları sorunlar araştırmalar tarafından şekillendirilmiş, ortaya çıkan bu görüş ve uygulamalar da yeni yöneticilerin uygulama ve görüşlerinin yönetim kuramları bakımından değerlendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, araştırmanın önemi; Denizli il genelinde görev yapan Halk

Eğitimi Merkezi Müdürlerinin kurumlarında karşılaştıkları sorunları tespit etmek, yönetimle ilgili görüş ve uygulamalarını değerlendirerek karşılaşılan sorunları minimum düzeye indirmek olarak belirtilmiştir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki sayılardan hareket edilmiştir.

- 1- Araştırmaya katılan Halk Eğitimi Merkezi Müdürleri, görüşme sırasında sorularını ciddiye alarak, samimiyetle yanıtlamışlardır.
- 2- Kullanılan görüşme formu, araştırma alt problemlerine cevap vermek için gerekli olan veriyi toplamak için yeterlidir.

1.5. Sınırlılıklar

- 1- Araştırma Denizli ili içerisindeki Halk Eğitimi Merkezleri ile sınırlıdır.
- 2- Araştırma ulaşılabilen literatürle sınırlıdır.
- 3- Genellemeler araştırmanın kapsadığı grupla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Halk Eğitimi Merkezi: Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yada örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен ayrılmış ya da bitirmiş bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünü yürüten kurumları ifade eder.

BÖLÜM 2

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili kuramsal bilgiler verilmiştir.

2.1. Halk Eğitim Merkezleri

Yığın eğitimi, kitle eğitimi, temel eğitim, toplum eğitimi, yetişkin eğitimi, yaygın eğitim, sosyal eğitim gibi isimler altında toplanan halk eğitim, okul dışında eğitim almak isteyen yetişkinlere örgütlü ve düzenli bir eğitim sunmaktadır (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2001).

Halk Eğitim Merkezleri Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı bulunmaktadır. Halk Eğitim Merkezleri, bir taraftan ilk olarak bir iş ve meslek becerisi kazandırmak, toplum ve iş hayatında üstlerine giyecekleri yeni rollere hazır olma gereksiniminde bulunan okul haricindeki gençlerin; bir taraftan örgün eğitim hiç almamış ya da herhangi bir aşamasında terk eden ve eğitim seviyesini yükseltmek gereksinimindeki yetişkinlerin ve gençlerin, bir taraftan da zaman içinde farklılaşan sosyo-kültürel, toplumsal ve ekonomik şartların etkisi ile potansiyel anlamda çok daha geniş bir yetişkin nüfusun devamlı olarak eğitim gereksinimlerini gidermek vb. toplum açısından önemli bir göreve sahiptir.

Eğitim, toplumun yaratıcı gücü ve verimini yüksek tutan, kişiye becerilerini geliştirme olanaklı kılan, sosyal adalet fırsat ve olanak eşitliği ilkelerini gerçekleştirmekte olan en etkili araçtır. Günümüzde eğitim sadece bilgi aktarmak değil bununla beraber hayat şekli oluşturmak için yapılan tüm faaliyetleri içermektedir. Bireylere yeteneklerini geliştirmek için ortam eğitimle sağlanır. Bu ortamda bireyler birbirlerinin haklarına saygı göstermeyi öğrenirler, uzlaşmayı benimser ve demokratik olarak hayatta kalmayı öğrenirler. Eğitim sürecinde bireylerde değişkenliğin istenilen yönde olması beklenir. Yaratıcı ve üretici davranışlar kazandırmak amaç edinilmektedir.

Türkiye’de en önemli yetişkin eğitim kurumu olarak halk eğitim merkezleri gösterilebilir. Halk eğitim merkezlerinde verilen kurslar alanlarına göre üç grupta toplanmaktadır (Aktaş, 2007:34):

1. Okuma-yazma çalışmaları
2. Meslek kursları
3. Sosyo-kültürel kurslar

Halk eğitim merkezlerinin yükümlü olduğu görevler şu şekilde sıralanabilir (Aktaş, 2007:35):

2.2. Halk Eğitim Kavramı ve Tanımı

Kişilerin davranışların kendi hayatı aracılığıyla istenilen tarafta değişimi kasıtlı ve planlı şekilde yapmak olan eğitimin halk eğitim alanı da bulunmaktadır. Eğitim, bireyin yaşamının vazgeçilmez bir parçası şeklinde önemini muhafaza etmektedir. Halk eğitim, kavram olarak farklı isimlerle açıklanmıştır. Bunlardan kimileri, toplum eğitimi, yığın eğitimi, kitle eğitimi, sosyal eğitim, yaygın eğitim, yaşam boyu eğitim, uzaktan eğitim, herkes için eğitim, sürekli eğitim, yetişkin eğitimi, yineleme eğitimi, popüler eğitim ve toplum kalkınmasıdır. Halk eğitim kavramı özellikle yaygın eğitim ve yetişkin eğitimi kavramları ile kullanılmakla beraber bu kavramları da içerdiği ve yaygın şekilde kullanıldığından “halk eğitimi” kavramı kullanmak daha doğru olmaktadır.

Halk eğitimi, kişileri ve toplumu, insancıl ve milli değerlere sahip olarak sosyal ve ekonomik anlamda dinamik hale getirmek için o insanlara belli programlar kapsamında sunulan eğitimlerdir.

Halk eğitimi tanımlarına istinaden ortaya konulabilecek sonuçlar aşağıdaki gibi olmaktadır:

- ❖ Örgün eğitim dışındaki herkes, halk eğitim hedef kitlesi olmaktadır.
- ❖ Halk eğitim, belli bir hedef kitle ile belli bir amacı yerine getirmek için düzenlenen planlı eğitim programlarıdır.
- ❖ Halk eğitim programı düzenlenirken kişinin ve toplumun gereksinimleri göz önünde bulundurulur.
- ❖ Halk öğrenmeye gereksinim hissettiği her alanda yetişkin eğitimi kapsamında yerini alır.

2.3. Halk Eğitiminin Amaçları

Yaygın eğitimin amaç ve işlevinin; Anayasa, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri, Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun ve bir bütünlük içinde yerine getirilmesi için planlı kalkınma hedefleri doğrultusunda toplumun özellikleri ve ihtiyaçlarına göre bireylere;

a) Millî bütünleşmeyi güçlendirici ve yurttaşlık görevini bilinçli olarak yapmalarını sağlayıcı, demokrasiyi güçlendirici, kişilerin düşüncelerini, kişiliklerini ve yeteneklerini geliştirici biçimde eğitim çalışmaları yapmak,

b) Okuma-yazma öğretmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak,

c) Çağımızın bilimsel, teknolojik, ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerine uyumlarını sağlayıcı eğitim imkânları hazırlamak,

d) İmkânların elverişli olması durumunda bilişim teknolojisi kullanılarak yaygın eğitimi yurt dışında ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yaygınlaştırmak, diğer ülkeler ile Türk Cumhuriyetleri ve Türk topluluklarına yönelik programlar hazırlayıp uygulamak,

e) Türkçe'nin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak öğretilmesi, kullanılması ve yaygınlaştırılması yönünde yurt içi ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yurt dışı için öğretim programları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,

f) Toplumun kalkınmasında kamu, özel ve yerel kaynaklar harekete geçirilerek kalkınma projelerine halkın katılımını sağlayıcı önlemler almak,

g) Millî kalkınmayı destekleyici, toplumsal projelerin başarıya ulaşması için eğitim etkinliklerini düzenlemek ve bu tür çalışmalara katılmak,

h) Millî kültür değerlerinin korunması, dünya kültürüne açık olarak geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yardımcı olmak,

i) Toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışmaya yönelik alışkanlıklar kazandırmak,

j) Tarım, endüstri ve hizmet sektöründeki yeni teknolojilerin tanıtılmasına, yeni hizmet alanlarının geliştirilmesine, işsiz ya da farklı bir iş kolunda çalışmak isteyenlerin istihdamını sağlayıcı ve çalışanların hayat seviyelerini yükseltici beceriler kazanmalarına yardımcı olmak,

k) Yöresel özelliklere ve ihtiyaçlara göre eğitim-öğretim, üretim, istihdam, pazarlama ve örgütlenmeye yönelik çalışmalar yapmak,

l) Kırsal kesimden göç edenlerin kent kültürüne uyum sağlamalarına yönelik eğitim çalışmaları yapmak,

m) Kısa süreli ve kademeli eğitim uygulayarak sanayinin ihtiyacı olan iş gücünün yetiştirilmesine yardımcı olmak için meslekî ve teknik içerikli eğitim çalışmaları yapmak,

n) Mesleklerinde hizmet içi eğitim vermek ve çeşitli mesleklerde gelişmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırma imkânı sağlamak,

o) Sağlık kuruluşları ve alan uzmanlarının iş birliğinde halk sağlığının korunması, aile planlaması, sivil savunma, sağlıklı beslenme ve barınma, iyi bir üretici ve bilinçli bir tüketici olma niteliğini kazandırıcı çalışmalar yapmak,

p) Serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini sergileme ve geliştirme imkânları sağlamak,

r) Özel eğitim gerektiren, gelişim özelliklerine dayalı bireysel yeterlilikleri doğrultusunda okuma-yazma öğretmek, eğitimlerini tamamlatmak, bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamaktır. (M.E.B. Yaygın Eğitim Kurumları Yön.)

2.3. Halk Eğitiminin İlkeleri

Halk eğitimi, yaygın eğitim veya yetişkin eğitimi örgün eğitimden yararlanmayan, bu eğitimin bir kademesinden ayrılan ya da okul eğitimini tamamlayan yetişkinlerin genel ve mesleki bilgi ve yeteneklerini sürekli bir şekilde geliştirmeyi amaçlayan bir eğitim şeklidir.

Halk eğitim çalışmalarına yön kazandıran kimi ilkeler bulunmaktadır. Halk eğitim çalışmalarında başarıya ulaşmak amacıyla bu ilkelere sadık kalınması gerekmektedir. Bu ilkeler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

Millî eğitimin genel amaçları ve temel ilkeleri ile bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen amaçlar doğrultusunda yaygın eğitim hizmetlerinin ilkeleri şunlardır:

a) Herkese açıklık: Herkesin yararlanabileceği biçimde yürütülür ve özel eğitim gerektiren bireyler için özel önlemler alınır.

b) İhtiyaca uygunluk: Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlara uygun olarak gerçekleştirilir.

c) Süreklilik: Bireylerin hayat boyu yararlanabilecekleri biçimde düzenlenir.

d) Bilimsellik: Her derece ve türdeki program ve uygulamalar, bilimsel araştırmalara dayalı olarak sürekli geliştirilir ve yenilenir.

e) Planlılık: Kalkınma planları hedeflerine uygun şekilde; eğitim-öğretim, üretim, insan gücü, istihdam ilişkileri dikkate alınarak üretkenliğe ağırlık verilecek biçimde planlanır.

f) Yenilik ve gelişmeye açıklık: Programlar; öğrenme ve öğretme yöntemleri ile ders araç-gereç, bilimsel ve teknolojik gelişmelere, çevrenin ve ülkenin ihtiyaçlarına göre sürekli geliştirilir.

g) Gönüllülük: Bireyin ve toplumun çalışmalara isteyerek katılımları esas alınır. Sivil toplum kuruluşlarının yaygın eğitim etkinliklerine katılımlarının desteklenmesi ve özendirilmesi, yetki ve sorumluluklarının paylaşılması, merkez ile ailenin iş birliği, kulüpler, gönüllü çalışma grupları ve benzeri oluşumlara çalışma imkânı verilir.

h) Malî destek: Döner sermaye kapsamı dışındaki kurs ve etkinlikler ücretsizdir. Gerçek ve tüzel kişiler, etkinliklere gönüllü olmak şartıyla aynî ve nakdî katkıda bulunabilirler. Aynî katkılar tamamıyla bağış şeklinde olabileceği gibi karşılıksız olarak belli bir etkinlik dönemi içinde kullanım şeklinde de olabilir.

ı) Her yerde eğitim: Amaçlar, düzenli ve programlı olarak yalnız kamu ve özel kurum ve kuruluşlarda değil aynı zamanda evde, çevrede, iş yerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilir.

j) Bütünlük: Örgün eğitim ile birbirlerini tamamlayacak ve destekleyecek, gerektiğinde aynı nitelikleri kazandırabilecek biçimde, her türlü imkânlarından yararlanabilecek bir bütünlük içerisinde düzenlenir.

k) Eş güdüm: Aynı alanda hizmet yürüten çeşitli kamu, özel ve gönüllü kurumlar arasında eş güdüm ve iş birliği sağlanarak hizmetlerde etkililik ve verimlilik artırılır. Bu etkinlikler, millî eğitimin amaçlarına uygunluk yönünden denetlenir. (M.E.B. Yaygın Eğitim Kurumları Yön.)

2.4. Halk Eğitiminin Kapsamı

Eğitim felsefesi doğrultusunda eğitim sistemlerini düzenleyerek, halk eğitimlerini planlamaktadırlar. Halk eğitiminin kapsamı her ülkede farklılık gösterebilmekle beraber ülkelerin eğitim felsefeleri doğrultusunda belirlendiği söylenebilir.

Günümüzde ihtiyaçlar, ya hiç fark edilememekte ya da belirgin hale getirildiğinde fark edilmektedir. Bu sebeplerden dolayı ulusal seviyedeki eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi; ancak ekonomik ve sosyal göstergelere dayalı olarak merkezi bir birim tarafından yürütülmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bir toplumdaki kişilerin ihtiyaçlarını ve beklentileri farklılık gösterdiğinden, eğitim ihtiyaçlarının tam olarak belirlenmesi kolay olmamaktadır. Buradaki problem sadece güncel ihtiyaçlar değil; bununla beraber fiziksel ve sosyal

çevredeki değişmelere bağlı olarak yeni ihtiyaçları kestirebilmektir. (M.E.B. Yaygın Eğitim Kurumları Yön.)

2.5. Halk Eğitimin Ülkeye Katkısı

Kişiler yaşamlarının hangi dönemlerinde bulunurlarsa bulunsunlar, Avrupa standartlarında kendilerini geliştirmeye teşvik edecek (T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı, 2012), hem öğretici hem de eğitici etkinliklere katılımlarını gerçekleştiren bir AB topluluk programı olmaktadır. Toplumsal, kişisel, sosyal bilgi, beceri ve yeterliliklerin geliştirilmesi konusunda hayat boyu devam eden tüm öğrenme faaliyetleri yaygın öğretim içinde yer almaktadır. Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde eğitim alan öğrencilerden yetişkinlere, üniversite öğrencilerinden mesleki eğitimde okuyan stajyerlere dek bütün herkes için hem eğitim hem de öğretimde gelişme olanakları tanıyan programlar devlet tarafından desteklenmektedir.

Yaygın öğretim, eğitim ve öğretim alanında çatı niteliği sergilemektedir. Bu yönüyle yaygın eğitim, AB kapsamında bulunan eğitim ve öğretim kurumlarının ve aynı zamanda sistemlerinin dünya standartlarında bir referans olarak sunulabilmesi açısından bu tip kurumların arasında işbirliğini, değişimleri ve hareketliliği teşvik etmeyi, katılım sağlayan ülkelerde sunulan eğitim ve öğretim sistemlerinin modernize olması ve uyum sağlamasına destek vermeyi yaygın öğretim işlerlik ve diğer işbirliği etkinliklerine katılım gösteren vatandaşlara Avrupa katma değerinin edindirilmesini sağlamaktadır. Aynı zamanda kültürlerarası iletişime ve beraber çalışma çerçevesinde olan faaliyetlerle sosyal dışlanma, ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve önyargılar ile mücadelede bulunmayı, Avrupa halkları arasında bağların ve beraber çalışmanın geliştirilmesi ve AB oluşumunun kuvvetlendirilmesi hedeflenmektedir (T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı, 2012).

Ayrıca okul dışı eğitimin ülkeye katkıları arasında, okullar arasındaki eğitim eşitsizliğinin giderilmesi, öğrenciler arasındaki bireysel öğrenme farklılığının giderilmesi, okulda eksik kalan konuların tamamlanması, okulda öğrenilen konuların pekiştirilmesi için bol miktarda soru çözülmesi, test tekniğinin öğretilmesi ve öğrencilere yönelik bol miktarda deneme sınavı yapılması gibi faydalar sayılabilir.

Yaygın eğitim, yalnızca bir eğitim politikası olmamaktadır. Aynı zamanda ekonomik, toplumsal, sosyal ve kişisel çıkarları da içinde barındıran bir süreçtir. Bu eğitim süreci farklı sebeplerden dolayı toplumda eğitim almamış bireyleri içine aldığı gibi, bireylerin kendini geliştirme, olgunlaşma, edilgen yapıdan sıyrılma isteği gibi sebeplerle eğitim görmek isteyen tüm toplumu alakadar etmektedir (Ayçiçek, 2012).

Türkiye’de yaygın eğitim uygulamalarının önemi, 9. Kalkınma Planı’na (2007-2013) dâhil olan yaşam boyu öğrenim stratejisi içinde değerlendirilmesiyle daha da yükselmiştir. Bu anlamda eğitimin işgücü talebine olan duyarlılığının artırılması amaçlanmıştır.

2.6. İlgili Çalışmalar

Keser (2005) yaptığı çalışmada halk eğitim merkezlerinin karar alma süreçlerini incelemiştir. Türkiye’de okul dışı eğitimin önemli bir kısmını oluşturan halk eğitim kurumlarının, iyi eğitim sunması adına karar alma süreçlerini ne şekilde biçimlendirdiği inceleme konusu olmuştur. Bu kapsamda karar alma süreçlerinin etkin bir şekilde uygulanmasının, halk eğitim hizmet kalitesini olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Yüksel (2006) yaptığı çalışmada İstanbul ilindeki halk eğitimi merkezlerinin tanıtım etkinliklerini araştırmıştır. Bu kapsamda çalışmada halk eğitim merkezlerinin tanıtım etkinliklerinin yetersiz olduğu gözlemlenmiştir. Bununla beraber, tanıtım etkinliklerinin artırılmasının, müşteri talebini de arttıracığı tespit edilmiştir.

Kıran (2008) yaptığı çalışmada yaşam boyu eğitimin sağlanmasında halk eğitimi merkezlerinin değerlendirilmesini yapmıştır. Bu kapsamda halk eğitim merkezlerinin, bireylerin eksik kaldıkları konularda ya da kendilerini yetiştirmek istedikleri konularda hayat boyu halk eğitim imkanlarından faydalanabilmeleri açısından önemli olduğu tespit edilmiştir.

Bahat (2013) yaptığı tez çalışmada halk eğitimi merkezi yöneticilerinin hayat boyu öğrenme algısını incelemiştir. Bu kapsamda, halk eğitim merkezleri yöneticilerinin hayat boyu öğrenme algılarının olumlu olarak artış gösterdiği tespit edilmiştir. Halk eğitim merkezleri yöneticileri, halk eğitim merkezlerinin verimliliğinin artırılması ve yeniliklerin getirilmesi adına gösterdikleri çaba sonrasında, kendilerinin de olumlu yönde geliştiğini tespit etmiştir. Bu gelişim yöneticilerin öğrenme algılarını olumlu yönde etkilemektedir.

Öner (2014) yaptığı tez çalışmada, hayat boyu eğitimde halk eğitim merkezlerinin önemini incelemiştir. Çalışmada halk eğitim merkezlerinin hayat boyu eğitimde ne derece önemli olduğu araştırılmıştır. Bireylerin eksik kaldıkları konularda ya da kendilerini yetiştirmek istedikleri konularda hayat boyu halk eğitim imkânlarından faydalanabildikleri araştırma konusu olmuştur.

Dolanbay (2014) yaptığı çalışmada, hayat boyu öğrenme sürecinde Halk Eğitimi Merkezlerinin yaşadığı yönetsel sorunları ve çözüm önerilerini ele almıştır. Bu kapsamda özellikle halk eğitim merkezlerinin maddi sıkıntıları ve öğretmen yetersizliklerinden

bahsedilmiştir. Bununla beraber halk eğitim merkezlerinin geliştirilmesi adına yapılabilecek çözüm önerileri sunulmuştur.

Halk eğitimle ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar genel olarak halk eğitim merkezlerindeki memnuniyet durumu, yönetim şekli, eğitimdeki önemi ve halkla ilişkiler çalışmasındaki yerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada veriler, nitel araştırmada veri toplama yöntemlerinden birisi olan görüşme yöntemi içerisinde yer alan 'yarı yapılandırılmış görüşme tekniği' ile toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler için tüm görüşmelerde kullanılmak üzere bir dizi soru hazırlanmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, kendileriyle görüşülen kişilerin hepsine soruların aynı sırayla sorulduğu ve görüşülen kişilerin soruları istediği genişlikte yanıtlamasına izin verildiği bir görüşme şeklidir (Yıldırım&Şimşek,2005).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Denizli il genelinde çalışmalarını sürdüren Halk Eğitimi Merkezi Müdürleri, Müdür Yardımcıları ile Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürü oluşturmuştur.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırma ile ilgili verilerin toplanmasında görüşme yöntemi izlenmiş ve veriler araştırmacı tarafından geliştirilen bir görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme yapılmadan önce, Halk Eğitim Merkezi müdürlerinden randevu alınmış, araştırmanın amacı açıklanmış ve katılımcıların rızaları alınmıştır. Ardından, görüşme oturumları düzenlenerek, katılımcılara formundaki sorular yöneltilmiştir. Katılımcılardan araştırmanın alt problemlerinde belirtilen konulara ilişkin sorunlara ilişkin görüşleri alınmıştır. Sorunların belirlenmesinden sonra, katılımcıların sorunların çözümüne ilişkin nelerin yapılabileceği konusundaki görüşleri alınmış ve kaydedilmiştir. Görüşler kaydedildikten sonra, katılımcılara gösterilmiş ve kayıtların kendi görüşlerini yansıttığı teyit edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analizin amacı, ham verilerin okuyucunun anlayabileceği ve isterlerse kullanabileceği bir biçime sokulmasıdır. Betimsel çözümlemede elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Bu çözümlemede, görüşülen ya da gözlenen bireylerin

görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir (Altunışık ve diğerleri, 2001; Yıldırım ve Şimşek, 2005).

BÖLÜM 4

4.1. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın her bir alt probleminde belirtilen sorunlara ilişkin katılımcıların görüşleri ve sorunlara ilişkin çözüm önerileri analiz edilmektedir.

Halk eğitiminde yer alan sertifika programlarının sayısı oldukça fazla olduğu görülmekte; fakat bu konuda halkın çok fazla bilgi sahibi olmadığı görülmektedir. Sertifika programlarının içerikleri öncelikle il bazında, daha sonra Türkiye genelinde topluma tanıtılmalı ve halkın ülke kalkınmasına etkin olarak katılımı sağlanmalıdır.

Bu çalışmada, halk eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri için halk eğitim merkezlerinde görev yapan idarecilerin görüşleri ele alınmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda halk eğitiminde karşılaşılan sorunlar beş başlık altında toplanmaktadır:

- 1- Okuma-yazma bilmeyen vatandaşlar için düzenlenen kurslarda yaşanan sorunlar
- 2- Kursların açılmasında yaşanan bütçe ile ilgili sorunlar
- 3- Kursların açılmasında yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin sorunlar
- 4- Kursların açılmasında yaşanan personel yetersizliğine ilişkin sorunlar
- 5- Kursların açılmasında yaşanan modül programları içeriğinin yetersizliğine ilişkin sorunlar

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Okuma-yazma bilmeyen vatandaşlar için düzenlenen kurslarda yaşanan Sorunlar)

Araştırmanın birinci alt problemi “HEM Müdürlerinin okuma-yazma bilmeyen vatandaşlar için düzenlenen kurslarda yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?” biçiminde belirlenmişti. Araştırmaya katılan deneklerin görüşme sırasında aktardığı görüşlere göre, Halk Eğitimi Merkezi idarecilerinin okuma-yazma bilmeyen vatandaşlar için düzenlenen kurslarda yaşanan sorunlar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Bu kurslarda birçok kursiyer yaşlarının ilerlemiş olmaları sebebiyle devamsızlık yapmakta, isteksiz davranmakta ve merkezler tarafından kursun devam ettirilmesinde sorun yaşanmaktadır.(İdarecilerin %90'ı bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

- 1- Kursa devam eden yetişkinler bu kurslarda başaramama duygusunu yaşamaktadırlar.(İdarecilerin %80'i bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

- 2- Kırsal kesimde açılan bu tür kurslarda kurs yeri için fiziki mekân bulunması ve öğretmen görevlendirilmesinde sorunlar yaşanmaktadır.(İdarecilerin %10'u bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Görüldüğü gibi, yapılan görüşmeler sonucunda okuma yazma-kurslarına genellikle yaşlıların katıldığı, kurs modül sürelerinin uzun olması sebebiyle kurslarda devam sorununun yaşandığı bir sorun olarak ortaya çıkmıştır.

Kurslara katılan yetişkinlerin başarısız olma konusunda bir korkularının bulunması da katılımcılar tarafından sıklıkla belirtilen bir sorun durumundadır. Ayrıca katılımcıların bir bölümü de (%10'u) söz konusu kursların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için yeterli fiziksel mekânların bulunmaması nedeniyle öğretmen görevlendirilmesinde sorunların yaşandığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Yukarıda belirtilen sorunlar halk eğitim merkezlerinin asli görevlerinden birisi olan vatandaşların eğitim hakkını etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesini engelleyebilecek niteliktedir. Önlenmesi kolay olan bu sorunların ihmal edilmesi, hem vatandaşların hem de halk eğitim merkezleri çalışanlarının zamanlarının boşa geçmesine neden olabilir. Ayrıca devletin bu alana yaptığı yatırımların da israf olmasına neden olabilir.

Bu doğrultuda halk eğitiminin etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için modül sürelerinin makul bir seviyeye indirilmesi gerektiği önerilebilir.

Halk Eğitimi Merkezi idarecilerinin okuma-yazma bilmeyen vatandaşlar için düzenlenen kurslarda yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerileri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- 1- Halk Eğitim Merkezlerinde görevli uzman/usta öğretici ve öğretmenlere yetişkin eğitimi alanında formasyon düzenlenmesi. (İdarecilerin %40'ı bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 2- Okuma-yazma bilmeyen vatandaşların konunun öneminden haberdar olması için daha fazla tanıtım ve yönlendirmenin yapılması ve teşvik edilmesi. (İdarecilerin %80'i bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 3- Kurs süresinin kısaltılması, devamsızlıklarda esneklik sağlanması ve istenilen vakitlerde kursların düzenlenmesi.(İdarecilerin %90'ı bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Görüldüğü gibi, yapılan görüşmeler sonucunda okuma yazma-kurslarındaki çözüm önerilerinde kurs modül sürelerinin kısaltılması, devamsızlıklarda esnekliğin sağlanması ve

kursiyerlerin istediği zamanlarda kursların düzenlenmesi gerektiği belirgin bir şekilde öne çıkmıştır. İdarecilerin %90'ı bu sorunun bu şekilde çözülebileceği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Yine Okuma-yazma bilmeyen vatandaşların konunun öneminden haberdar olması için daha fazla tanıtım ve yönlendirmenin yapılması ve teşvik edilmesi gerektiği de çözüm önerilerinde yer almıştır.(İdarecilerin %80'i bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Ayrıca katılımcıların bir bölümü de (%40'ı) söz konusu kursların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için bu kurslarda görev alan öğretmenlere yetişkin eğitimi alanında formasyon düzenlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. (İdarecilerin %40'ı bu yönde görüş bildirmişlerdir.)

Yukarıda belirtilen çözüm önerileri halk eğitim merkezlerinin asli görevlerinden birisi olan vatandaşların eğitim hakkını etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlayabilecek niteliktedir. Gerçekleştirilmesi kolay olan bu çözümlerin bu sorunların ihmal edilmesi, hem vatandaşların hem de halk eğitim merkezlerinin işlerini daha da kolaylaştırabilir ve bu sorunların çözümünde önemli ölçüde başarı sağlanabilir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Kursların açılmasında yaşanan bütçe ile ilgili sorunlar)

Araştırmanın ikinci alt problemi “HEM Müdürlerinin kursların açılmasında yaşanan bütçe ile ilgili sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?” biçiminde belirlenmişti. Katılımcıların görüşmeler sırasında belirttikleri sorunlar aşağıda verilmektedir:

- 1- Kursların açılmasında bütçe ile ilgili sorunlar hat safhadadır.(İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 2- Mahallelerde açılan kurslar için hizmetli sıkıntısı yaşanmakta, yeterli aydınlatma, ısınma ve temizlik ödeneği bulunmadığı için sıkıntılar yaşanmaktadır. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Görüldüğü gibi, yapılan görüşmeler sonucunda kursların açılmasında bütçe ile ilgili sorunlar ile mahallelerde açılan kurslarda yaşanan kurslardaki hizmetli sorunu, aydınlatma, ısınma ve temizlik sorunları hat safhadadır. Bütçe ile ilgili yaşana sıkıntılar halk eğitimler için önemli bir sorun teşkil etmekte ve kursların sayılarının artmasını önemli ölçüde etkilemektedir. Katılımcıların tamamı (%100'ü) söz konusu kursların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için bütçe yetersizliği yaşandığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Halk eğitim faaliyetleri kapsamında açılan kurs sayılarının az olmasının nedeni bütçe

yetersizliği olarak belirtilmiştir. Türkiye’de Halk Eğitimi Merkezlerine ayrılan bütçenin Milli Eğitim Bakanlığı’na ayrılan bütçenin %5’i kadar olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen sorunlar halk eğitim merkezlerinin en önemli hedeflerinden birisi olan ‘‘Hayat Boyu Öğrenmeye Katılım Oranlarının Arttırılması’’ görevini önemli ölçüde engelleyebilecek niteliktedir. Çözümü kolay olan bu sorunların ihmal edilmesi, hem vatandaşların hem de halk eğitim merkezleri vizyon ve misyonlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Bu doğrultuda ilgili birimlerin, halk eğitiminin etkili bir şekilde kursları açabilmesi için merkezlerde ve mahallelerde açılan kurslar için aydınlatma, temizlik ve ısınma ile ilgili bütçelerin yeterli düzeye çıkarması önerilebilir.

Halk Eğitimi Merkezi idarecilerinin kursların açılmasında yaşanan bütçe ile ilgili yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerileri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- 1- Kursların açılması için halk eğitimi merkezi müdürlüklerine ilgili bakanlıkça bütçe gönderilmelidir. Sadece eğitici ücreti değil, sarf malzeme giderleri de karşılanmalıdır. Özellikle kurum müdür ve müdür yardımcılarının ek ders ücretlerinin artırılarak nöbetler için ücret ödenmesi noktasında yasal düzenlemenin yapılması gerekmektedir.
- 2- Malzeme ve amortisman giderlerini genel bütçeden karşılanması kurumların kapasiteleri ölçüsünde ödenek gönderilmesi sorunun çözümünü sağlayacaktır.
- 3- Halk eğitim merkezlerindeki idarecilere sınav yürütme komisyonu şeklinde görev verilerek sorun çözülebilir.
- 4- Bakanlığımızca mevcut kurs binamızın dışında kalan kurs merkezlerimiz için de ödenek tahsisinin sağlanması ve Halk Eğitim Merkezi kursiyelerinin de taşıma kapsamına alınması sorunun çözümü için uygun olacaktır.

Görüldüğu gibi, yapılan görüşmeler sonucunda kursların açılmasında bütçe ile ilgili yaşanan sorunların çözüm önerilerinde kursların açılması için ilgili bakanlıkça bütçe ayrılması, malzeme ve amortisman giderlerinin karşılanması, idarecilere sınav yürütme ve sınav komisyonları için ücret ödenmesi, mevcut kurs binamızın dışında kalan kurs merkezleri için de ödenek tahsisinin sağlanması ve halk eğitim merkezi kursiyelerinin de taşıma kapsamına alınması gerektiği belirgin bir şekilde öne çıkmıştır. (İdarecilerin %100’ü bu sorunun bu şekilde çözülebileceği yönünde görüş belirtmişlerdir.)

Bu doğrultuda ilgili birimlerin, halk eğitimi merkezlerinin kursları açabilmesi için merkezlerde ve mahallelerde açılan kurslardaki sarf malzeme, aydınlatma, temizlik ve ısınma ile ilgili bütçelerin yeterli düzeye çıkarması önerilebilir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Kursların açılmasında yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin sorunlar)

Araştırmanın üçüncü alt problemi “HEM Müdürlerinin kursların açılmasında yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin yaşanan sorunlar nelerdir?” biçiminde belirlenmişti. Katılımcıların görüşmeler sırasında belirttikleri sorunlar aşağıda verilmektedir:

Aşağıda Halk Eğitimi Merkezi idarecilerinin kursların açılmasında yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin sorunlara yer verilmiştir.

- 1- Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüklerinin kendilerine ait binaları bulunmamaktadır. (İdarecilerin %90'ı bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 2- Mevcut binalarda atölye ve derslik sıkıntısı yaşanmaktadır. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 3- Mevcut binalarda yapılan kurslarda makine, araç-gereç ve temrinlik malzeme sıkıntısı yaşanmaktadır. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Görüldüğü gibi yapılan görüşmeler sonucunda genel olarak halk eğitim merkezlerine tahsis edilmiş, fiziki şartları mükemmel olan, öğretim ve etkinlik alanları yeterli ve amaca uygun olan hizmet binalarının olmadığı ifade edilmiştir. (%100) Genel olarak eğitim ihtiyacı olan bireylere okulların bodrum katlarının, diğer kamu kuruluşlarının kullanmadıkları sağlıklı yerlerinin tahsis edildiği belirtilmiştir. Bu gibi sağlıklı yerlerde eğitimin yapılmasının, eğitim ihtiyacı olan yetişkinleri ürküttüğü ve yapılan halk eğitim kurslarının amacına ulaşmadığı belirtilmiştir. Bu doğrultuda halk eğitim merkezi binalarının halk eğitim kapsamında yer alan program içeriklerine uygun bir şekilde, eğitimin amacına uygun olarak düzenlenmesi, bu doğrultuda yetişkin eğitimine gerekli önemin verilmesi gerektiği önerilmektedir. Halk eğitim merkez binalarının halkın ilgi, ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde fiziki koşullara sahip olması için öncelikle ekonomik bir katkının sağlanması, halk eğitimine gerekli bütçenin ayrılması gerekmektedir.

Bu doğrultuda ilgili birimlerin, halk eğitiminin etkili bir şekilde kursları açabilmesi binalarının halkın ilgi, ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde fiziki koşullara sahip olması, ekonomik katkının sağlanması, halk eğitimine gerekli bütçenin ayrılması önerilebilir.

Halk Eğitimi Merkezi idarecilerinin kursların açılmasında yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin sorunlar ile ilgili çözüm önerileri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- 1- Kurumlarımıza, çağın gereklerine uygun bina yapılması ya da tahsis edilmesi, binalardaki atölye ve dersliklerin çağın şartlarına uygun bir biçimde dizayn edilmesi. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Görüldüğü gibi, yapılan görüşmeler sonucunda kursların açılmasında yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin çözüm önerilerinde bina ve alt yapı yetersizliği, kurumlardaki atölye ve dersliklerin yetersizliği belirgin bir şekilde öne çıkmıştır. İdarecilerin nerdeyse tamamı merkezler için çağın gereklerine uygun binaların yapılması ya da tahsis edilmesi, binalardaki atölye ve dersliklerin çağın şartlarına uygun bir biçimde dizayn edilmesi gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu sorunların çözümü için ilgili birimlerin biran önce, halk eğitimi merkezlerine çağın ihtiyaçlarına göre son derece modern, her bakımdan donanımlı ve ihtiyaçları karşılayabilecek binalar ile alt yapı kazandırması önerilebilir.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Kursların açılmasında yaşanan personel yetersizliğine ilişkin sorunlar)

Araştırmanın dördüncü alt problemi “HEM Müdürlerinin kursların açılmasında yaşanan personel yetersizliğine ilişkin yaşanan sorunlar nelerdir?” biçiminde belirlenmişti. Katılımcıların görüşmeler sırasında belirttikleri sorunlar aşağıda verilmektedir:

- 1- Halk Eğitimi merkezlerinde müdür yardımcısı, kadrolu öğretmen, memur ve hizmetli sıkıntısı yaşanmaktadır. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 2- Halk Eğitimi merkezlerinde sigorta işlemleri ve mali konular ile ilgili yetişmiş personel sıkıntısı yaşanmaktadır.(İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 3- Halk Eğitimi merkezlerinde açık ortaokul ve açık lise iş ve işlemleri için yetişmiş personel sıkıntısı yaşanmaktadır. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 4- Halk Eğitimi merkezlerinde çalışan usta öğreticilerin yetişkin eğitimi konusunda gerekli formasyon ve bilgiye sahip olmamaları bir takım sıkıntılara yol açmaktadır. (İdarecilerin %80'i bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

- 5- Halk Eğitimi merkezlerinde çalışan usta öğreticilerin ders ücretlerinin çok düşük düzeyde olması kurs öğreticisi bulunamamasına yol açmaktadır. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Görüldüğü gibi yapılan görüşmeler sonucunda halk eğitim merkezlerinde gerekli yardımcı personelin olmadığı, bunun yanı sıra derslerin dışarıdan görevlendirilen öğretmenlerle yürütüldüğü ve halk eğitim etkinliklerini bu konuda uzmanlaşmış kişiler tarafından yürütülmediği ifade edilmiştir. (%100) Halk eğitimi kapsamında yer alan kursların birçoğunun bina yetersizliği sebebiyle okullarda ya da diğer kamu kuruluşlarında yapılması yardımcı personele olan ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır. Yapılan görüşmelerde halk eğitim faaliyetlerinin diğer kamu kuruluşlarında yapılması dışarıdan bir yardımcı personelin görevlendirilmesine neden ifade edilmiştir. Türkiye'de ücretsiz olarak nitelendirilen halk eğitim faaliyetlerinden halktan bir ücret istenmesi yetişkinlerin halk eğitimine yönelik faaliyetlerinden uzaklaşmalarına neden olmaktadır. Halk eğitiminde karşılaşılan bu sorunun da yine bütçe yetersizliği ile bağdaştırılabileceği görülmektedir. Bu doğrultuda halk eğitiminin alanında uzman olan kişilerce halk eğitim faaliyetlerinin planlanması ve yürütülmesi, eğitimleri veren kişilerin halk eğitim merkezleri kapsamında yer alan programlarda uzman kişiler olarak bakanlık tarafından atanması, destekleme ve yetiştirme kursları için ödenen ücretlerin diğer ders ücretleri ile eşitlenmesi, merkez dışında yapılması gereken kurslar için öğretmenlere yol ödeneği verilmesi, usta öğretici ücretlerinin iyileştirilmesi, yardımcı personel eksikliğinin de bu doğrultuda çözümlenmesi önerilebilir.

Halk Eğitimi Merkezi idarecilerinin kursların açılmasında yaşanan personel yetersizliğine ilişkin sorunlara çözüm önerileri aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

- 1- Mevzuat çerçevesinde idareci ve memur görevlendirmeleri yapılması gerekmektedir. Kalıcı hizmetli atamalarının yapılması kurumlarımızın daha sağlıklı işleyişi açısından önem arz etmektedir.(İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 2- Halk Eğitimi merkezlerinde sigorta işlemleri ve mali konular ile ilgili yetişmiş personel atanması (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 3- Açık ortaokul ve açık lise iş ve işlemleri için merkezlere yetişmiş personel atanması. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

- 4- Halk Eğitimi merkezlerinde çalışan usta öğretmenlerin yetişkin eğitimi konusunda gerekli formasyonun verilmesi. (İdarecilerin %80'i bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 5- Halk Eğitimi merkezlerinde çalışan usta öğretmenlerin ders ücretlerinin arttırılması.(İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Görüldüğü gibi, yapılan görüşmeler sonucunda halk eğitimi merkezlerine mali konularda yetişmiş, açık öğretim ve açık lise mevzuatlarına hakim personellerin kalıcı olarak atanması son derece önem arz etmektedir. Yine halk eğitimi merkezlerinde görev yapan çok sayıdaki usta öğretmenlere yetişkin eğitimi konusunda formasyon verildikten sonra görev yaptırılması son derece yerinde olacaktır.

Halk eğitimi merkezlerinde görev yapan uzman ve usta öğretmenlerin ders ücretlerinde önemli ölçüde arttırılması gerekmektedir. Çünkü mahallerde açılan kursların açılmasında yol masrafları da karşılanmadığı için usta öğretmenler görev almak istememektedirler.

Bu sorunların çözümü ve halk eğitimi merkezlerini kursları sıkıntı yaşamadan açabilmeleri ve işlerin yürütülmesi için alanlarında uzman olan personellerin kalıcı olarak atanması, usta öğretmenlerin yetişkin eğitime yönelik formasyondan geçirilmesi, usta öğretmenlerin ücretlerinde iyileştirmeye gidilmesi ve mahallelerde açılan kurslar için öğretmenlere yol masraflarının karşılanması önerilebilir.

4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar (Kursların açılmasında yaşanan modül programları içeriğinin yetersizliğine ilişkin sorunlar)

Araştırmanın beşinci alt problemi “Halk Eğitimi Merkezi idarecilerinin kursların açılmasında yaşanan modül programları içeriğinin yetersizliğine ilişkin sorunlar nelerdir?” biçiminde belirlenmişti. Katılımcıların görüşmeler sırasında belirttikleri sorunlar aşağıda verilmektedir:

- 1- Modül içerikleri sürekli olarak güncellenmesine rağmen halen ya çok kısa ya da çok uzundur. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 2- Modül içeriklerinde teorik bilgiler fazla yer tutmaktadır. (İdarecilerin %50'si bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 3- Modül içeriklerinin çoğunda kursiyerlerin seviyesine yeterince inilmemekte ve kurs yapılan yörenin şartları düşünülmemektedir. (İdarecilerin %80'i bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Görüldüğü gibi yapılan görüşmeler sonucunda halk eğitimi kapsamında yer alan programların içerikleri incelendiğinde, genel olarak içerik kısmında bir sorun yaşanmadığı ama bazı modül sürelerinin çok uzun yada kısa olduğu belirtilmiştir. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Yine halk eğitim müdürleri modül içeriklerinde teorik bilgilerin fazla yer tuttuğunu dile getirilmiştir. (İdarecilerin %50'si bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Ayrıca halk eğitim müdürleri modül içeriklerinin çoğunda kursiyerlerin seviyesine yeterince inilmediğini ve kurs yapılan yörenin şartları düşünülmediğini belirtmişlerdir. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Bu sorunların çözümüne yönelik olarak sistematik ve yaşam boyu öğrenmenin desteklendiği programların uygulayıcıların istekleri doğrultusunda hazırlanması gerektiği önerilebilir.

”Halk Eğitimi Merkezi idarecilerinin kursların açılmasında yaşanan modül programları içeriğinin yetersizliğine ilişkin sorunlara çözüm önerileri aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

- 1- Modül içeriklerinin süreleri hızlı bir şekilde güncellenmelidir. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 2- Modül içeriklerinde teorik bilgilerden çok uygulamaya yönelik kısımlar arttırılmalıdır. (İdarecilerin %50'si bu yönde görüş belirtmişlerdir.)
- 3- Modül içerikleri kursiyerleri seviyelerine yeterince inebilmeli ve yerel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. (İdarecilerin %100'ü bu yönde görüş belirtmişlerdir.)

Görüldüğü gibi, yapılan görüşmeler sonucunda modül içeriklerinin süreleri konusunda halk eğitim müdürlerinin görüşleri doğrultusunda güncellemelerin hızlı bir biçimde tamamlanması ya da revize edilmesi gerekmektedir. Modül içeriklerinde teorik bilgilerden çok uygulamalı kısımlara daha çok yer verilmelidir.

Bu sorunların çözümüne yönelik olarak modüllerin hazırlanmasında halk eğitim müdürlerinin görüşleri doğrultusunda hazırlanması gerektiğinin son derece önemli olduğu önerilebilir.

BÖLÜM 5

5.1. SONUÇ

Günümüzde teknoloji, ekonomi, sosyal ve siyasi alandaki gelişmeler çok hızlı bir değişim göstermektedir. Türkiye bu gelişmeler doğrultusunda hızla bir kalkınma ve sanayileşme sürecine girmektedir. Türkiye’de ve Dünya’da değişim gösteren bu süreçte yetişkinlerin eğitimine gerekli önemin verilmesi gerekmektedir. Halk eğitimin kapsamında yer alan meslek kursları, okuma-yazma kursları ve sosyal kültürel kursların yetişkinlerin eğitiminde ve dolayısıyla kalkınmanın sağlanması açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Yetişkin eğitimi, yetişkinlerin toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişimlerini sağlayıcı nitelikte düzenlenmelidir. Gelişmiş ülkelerin ekonomik gelişmelerinde en önemli unsur yetişkin eğitimi, yani halk eğitimidir (Ural, 2007). Dolayısıyla ekonomik açıdan büyümenin sağlanması, toplumun kültürel gelişimlerinin sağlanması ve Türkiye’nin gelişmiş ülkeler arasında yer alması için halk eğitimine de gereken önemin verilmesi gerekmektedir.

2016 yılı rakamlarına göre ülkemizde yetişkin eğitimi nüfusumuza oranla yaklaşık %5,8 civarındadır. Bu oranın artmasına yönelik halk eğitimi kapsamında yapılan veya yapılacak olan çalışmalar halkın ilgisini çekecek, onların kültürel, toplumsal, ekonomik açıdan gelişmelerini sağlayacak şekilde düzenlenmeli ve bu doğrultuda halk eğitimine gereken önem verilmelidir.

Son yıllarda halk eğitimi, mesleki ve teknik kurslarıyla istihdam alanı yaratmaya başlamıştır. Bu özelliklerin yanı sıra halk eğitimi kapsamında işletmelerin ihtiyacı olan ara elemanların yetiştirilmesine yönelik programların düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

5.2. Tespit edilen sorunlara ilişkin çözüm önerileri şu şekildedir:

Okuma-yazma bilmeyen vatandaşlar için düzenlenen kurslarda yaşanan sorunlar

a- Halk Eğitim Merkezlerinde görevli öğretmenlere yetişkin eğitimi alanında formasyon düzenlenmesi. b- Özellikle HEM ücret karşılığı görevlendirilen öğretmenlerin ek ders ücretlerinde iyileştirme sağlanarak görev almanın cazip hale getirilmesi. c- Halkımızın konunun öneminden haberdar olması için daha fazla tanıtım ve yönlendirmenin yapılması.

Hizmet kalitesinin arttırılmasında özellikle kursiyer ihtiyaçlarına çabuk ve doğru bir şekilde yanıt vermek önemlidir.

Kursların açılmasında yaşanan bütçe ile ilgili sorunlar

a- Kurslarla ilgili bakanlığımızca bütçe gönderilmelidir. Sadece eğitici ücreti değil, sarf malzeme giderleri de karşılanmalıdır. Özellikle kurum müdür ve müdür yardımcılarının ek ders ücretlerinin arttırılarak nöbetler için ücret ödenmesi noktasında yasal düzenlemenin yapılması gerekmektedir. b- Malzeme ve amortisman giderlerini genel bütçeden karşılanması kurumların kapasiteleri ölçüsünde ödenek gönderilmesi sorunun çözümünü sağlayacaktır.

Kursların açılmasında yaşanan fiziki şartların yetersizliğine ilişkin sorunlar

Kurumlarımıza, ağın gereklerine uygun bina yapılması ya da tahsis edilmesi, binalardaki atölye ve dersliklerin çağın şartlarına uygun bir biçimde dizayn edilmesi gerekmektedir.

Kursların açılmasında yaşanan personel yetersizliğine ilişkin sorunlar

Mevzuat çerçevesinde idareci ve memur görevlendirmeleri yapılması gerekmektedir. Kalıcı hizmetli atamalarının yapılması kurumlarımızın daha sağlıklı işleyişi açısından önem arz etmektedir.

Kursların açılmasında yaşanan modül programları içeriğinin yetersizliğine ilişkin sorunlar

Bu yetersizlikleri çözmek için ilk yapılması gereken aylık olarak alan taramasına çıkılması ve bunun için de idarecilere ve öğretmenlere saatlik izin verilmesi gerekmektedir. Bu şekilde halka yeteri kadar ulaşmış olur ve modül programlarımızdaki bir takım yetersizlikleri ihtiyaçlar doğrultusunda çözüme ulaştırmış oluruz.

5.3. Araştırmacılara öneriler:

Bu çalışmada sadece görüşme formu kullanılmıştır. İleride yapılacak olan çalışmalarda anket tekniği de kullanılarak çalışma genişletilebilir.

Bu alışma yalnızca Denizli ili genelindeki halk eğitim merkezlerinde uygulanmıştır. İleride yapılacak olan çalışmalarda farklı illerdeki halk eğitim merkezlerindeki sorunlar araştırılabilir.

6. KAYNAKLAR

- Ada, S. (2002). Halk Eğitim Merkezlerindeki Kurslara katılan Bayan Kursiyerlerin Çevre ve İnsan Sağlığı İle İlgili Uygulamalarının Saptanması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17, 6-10.
- Aktaş, T. (2007). *Yaygın Eğitim Kurum Ve Kuruluşlarının Bilgisayar Eğitimi Programlarının Değerlendirilmesi (İzmit Örneği)*. T.C. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Halk Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Ayçiçek, K. (2012). *Belediyelerin Yaygın Eğitim Çalışmalarına Bir Örnek Olarak Şişli Belediyesi*, T.C. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Mahalli İdareler Ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Aydınlık, M. (2010), Halk eğitiminin gerekliliği açısından mevcut durum ve Türk Silâhlı Kuvvetleri'nin halk eğitimine katkısı Yüksek Lisans
- Bahat, İ. (2013), Halk eğitimi merkezi yöneticilerinin hayat boyu öğrenme algısı Yüksek Lisans
- Celep, C. (2003). *Halk Eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Dawson, W. (2010). Private tutoring and mass schooling in East Asia: Reflections of inequality in Japan, South Korea, and Cambodia. *Asia Pacific Education Review*, 11(1).
- Dolanbay, T. (2014), Hayat boyu öğrenme sürecinde Halk Eğitimi Merkezlerinin yaşadığı yönetsel sorunlar ve çözüm önerileri, Yüksek Lisans.
- Duman, A. (2007). *Yetişkinler Eğitimi*. (2. Baskı). Ankara. Ütopya Yayınevi.
- Elüstü A. (2007). *Yetişkinlerin Eğitim İhtiyaçları ve Halk Eğitim Merkezleriyle İlgili Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2013_2014.pdf, Erişim: 3.4.2014
- Geray, C. (2002). *Halk Eğitimi*. Ankara: İmaj Yayınevi.

- Güler, B. (2004). *Avrupa Birliğinin Yetişkin Eğitimi Programı Grundtving Çerçevesinde Halk Kütüphanelerinin Yeri ve Önemi*. Yüksek Lisans tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, Y. K. (2010). *İnsan Yetiştirme Düzenimiz: Politika-Eğitim- Kalkınma*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kıran, İ. (2008), Yaşam boyu eğitimin sağlanmasında halk eğitimi merkezlerinin değerlendirilmesi: Yüreğir halk eğitimi merkezi örneği Yüksek Lisans
- Kurt, İ. (2000). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB,(2012) Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü “Halk Eğitimi Merkezleri İmaj Araştırma Raporu”
- MEB (2013). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2011-2012*, ISSN 1300- 0993, Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB, (2014). *Kavramlar ve Tanımlar*, www.meb.gov.tr/ KAVRAMLAR VE TANIMLARI Erişim Tarihi: 17.12.2013.
- MEB, (1992). *Çıraklık ve Yaygın Eğitimde Gelişmeler*, Ankara: MEB
- MEB. (2010). *Milli Eğitim Şuraları*. <http://tkkb.meb.gov.tr/www/surular/dosya/12>. 28.12.2010 tarihinde alınmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2010). Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği. Resmî Gazete. Sayı: 27587.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2011). Halk Eğitimi Faaliyetlerinin Uygulanmasına Dair Yönerge. Tebliğler Dergisi: Sayı: 2645
- Öner, A. (2014), Hayat boyu eğitimin sağlanmasında halk eğitimi merkezlerinin değerlendirilmesi: Yenişehir Halk Eğitimi Merkezi örneği Yüksek Lisans.
- Özoğul, S. (2003), *Halk Eğitim Merkezlerinde Uygulanan Genel Kültür Programlarında Model Oluşturmaya Yönelik Bir Çalışma: Beşiktaş Halk Eğitim Merkezi Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Serençelik, İ. (2005). *Halk Eğitim Merkezlerinde Milli Eğitim Bakanlığı ve Sivil Toplum Kuruluşları tarafından Verilen Kurslara Katılan Eğitimcilerin Sorun Alanları, Çözüm Önerileri, Geleceğe Yönelik Beklentileri ve İş Doyumlarının Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Şahin, İ. ve Fındık, T. (2008). Türkiye’de Mesleki Ve Teknik Eğitim: Mevcut Durum, Sorunlar Ve Çözüm Önerileri, *TSA* 3(1).
- T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı, (2012). *Eğitim Ve Gençlik Kataloğu*, AB Eğitim Ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı
- Tezcan, F. (2012), Halk eğitimi merkezi kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri: Muğla ili Merkez ilçe halk eğitimi merkezi kursları örneği Doktora.
- Türkoğlu, A. (2005) *109 Soruda Öğretmenlik Meslek Bilgisine Giriş*. İstanbul: Kare Yayınları ve (2011) Türkiye’de Halk Eğitimi: Tarihsel Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri
- Ural, O. (2007). Türkiye’de Yetişkin Eğitiminin Bugünkü Durumu ve Geleceği. *Öğrenen Toplum İçin Yetişkin Eğitimi Sempozyumu*. (s. 12-42) İstanbul. İSMEK Yayınları.